

ת"פ (בית שמש) 36729-09-22 - פלוני נ' מדינת ישראל

ת"פ (בית-שמש) 36729-09-22 - פלוני נ' מדינת ישראל-שמש

ת"פ (בית-שמש) 36729-09-22

פלוני

נגד

מדינת ישראל

באמצעות תביעות ירושלים

בית משפט השלום בבית-שמש

[27.04.2025]

כבוד השופט, סגנית הנשיאה יפעת גפן

בית משפט לנוער ב

החלטה

1. לפניי בקשה לפי סעיף 80 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"), לחיוב המשיבה בפיצויים בשל הליך משפטי אשר התנהל נגד המבקש (נאשם 2 לכתב האישום) ובמהלכו חזרה בה המאשימה בהסכמה מכתב האישום. למען השלמת התמונה, יצוין כי ביום 8.11.22 נקבעה אשמתו של נאשם 1 בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של פציעה בנסיבות מחמירות בצוותא, וביום 7.2.24 נגזר דינו.

הרקע לבקשה וטענות הצדדים

2. ביום 16.9.22 הוגש כתבאישום נגדנאשם 1 בגין הארוע מושא כתב האישום דנן. ביום 18.9.22, ולאחר השלמות

חקירה, תוקן כתב האישום על דרך של הוספת המבקש כנאשם 2 לכתב האישום, לצד בקשת מעצר עד לתום

ההליכים המשפטיים נגדו (ראה מ"ת 36721-09-22).

בהתאם לאמור בכתב האישום (מתוקן מתאריך 18.9.22), ביום 11.9.22, המבקש ביחד עם נאשם 1 לכתב האישום, ניגשו ל-א' (להלן: "נפגע העבירה") ולאחר דין ודברים עם נפגע העבירה, אחז בו המבקש מאחור, החזיק את ידיו, ונאשם 1 חבט בפניו של נפגע העבירה 3 פעמים. בהמשך, התקשר המבקש לאחיו של נפגע העבירה, סיפר לו אודות המקרה ועזב ביחד עם נאשם 1 את המקום. כתוצאה מהמעשים נגרמו לא' שבר בגשר האף ודימום, המטומה בלחי ימין ובפיו, חבורה בעין ודימום משיניו. בהתאם לכך, יוחסה למבקש עבירה של חבלה חמורה בצוותא לפי סעיף 333 לחוק.

3. המבקש נעצר ביום 11.9.22, מועד הארוע. בדיון המעצר מיום 12.9.22 הוארך מעצרו ביממה, ובדיון הנדחה, בהסכמת בא כוחו, המעצר הוארך עד ליום 15.9.22.

4. ביום 15.9.22 דחה המותב בתיק המעצר (כב' השופט ציון סהראי) את בקשת בא כוח המבקש לשחררו למעצר בית, בקובעו כי "החשד הסביר נקבע בהחלטה קודמת וכי מדובר בחשד ברף משמעותי וגבוה שהתחזק מאז". מעצר הוארך עד ליום 18.9.22, אז הוגש כתב האישום בעניינו.
5. בדיון בבקשה למעצר עד תום ההליכים ביום 21.9.22, קבע בית המשפט כי עוצמתה של עילת המעצר "מעט נחלשת" נוכח "כרסום משמעותי" בראיות התביעה, והורה על שחרור בתנאים מגבילים של מעצר בית מלא. לא הוגש ערר על החלטה זו מטעם המבקש.
6. דיונים בתיק העיקרי (ראה דיונים מיום 3.10.22 וה- 25.10.22) לא התקיימו בהעדר התייצבות מטעם ב"כ המבקש (ייצוג פרטי שהתחלף בהמשך וראה שם החלטת בית המשפט לפיה הדבר מהווה פגיעה ביומנו של בית המשפט והצדדים ובפרט כאשר המבקש מצוי בתנאים מגבילים). בדיונים העוקבים מיום 16.11.22 ומיום 13.12.22 לאחר מינוי סניגור ציבורי נדחה המענה לכתב האישום לבקשת ב"כ המבקש לצורך הידברות עם המאשימה. הדיון נדחה לבקשת ב"כ המבקש עד ליום 31.1.23, אז נמסרה תשובתו לכתב האישום והמבקש כפר במיוחס לו. עם כפירתו, נשמעו הראיות בתיק במרץ ובמאי 23.
7. לצד הדחיות במענה לכתב האישום מטעם המבקש, במהלך הדרך ניתנו הקלות בתנאים המגבילים כמפורט להלן: ביום 30.11.22 הותר למבקש בהסכמת הצדדים לצאת למסגרת הלימודית בכליום, כאשר ההגעה והליווי בפקוח. ביום 13.12.22 הותר למבקש בהסכמת המאשימה לצאת לתכניות בשרות המבחן ללא ליווי. ביום 9.1.23 בהסכמת המאשימה, הותרה למבקש יציאה לעבודה.
- ביום 2.2.23 הומר מעצר הבית למעצר בית לילי בלבד בין השעות 20:00-07:00.
8. לאחר סיום פרשת התביעה, ביום 15.5.23 ולאחר עדותו של נפגע העבירה, הודיעה המאשימה ביום 4.6.23, כי לאחר התייעצות הוחלט על חזרה בהסכמה מכתב האישום בעניינו של המבקש, וכתב האישום בוטל. יוער כי מלכתחילה הודיעה המאשימה על חזרה מאשום מחוסר ראיות ובהמשך מחוסר אשמה.
9. ביום 13.11.24 לאחר כשנה וחצי, הוגשה הבקשה דנן לפסיקת הוצאות הגנה, ופיצוי למבקש בגין 10 ימים בהם שהה במעצר, ובגין מעצר הבית עד לסיום ההליכים.

10. בא כוח המבקש בטיעוניו (ראה גם השלמת הטענות מיום 3.2.25), עותר למתן פיצוי למבקש בעילה מרכזית של "חוסר יסוד להאשמה". לשיטתו, התשתית הראייתית שעמדה בפני המאשימה טרם הגשת כתב האישום לא היתה מבוססת, עד כדי "חוסר סבירות קיצוני" בהגשת כתב האישום, ובפרט בעניינו של קטין המחייב במשנה זהירות. את עיקר הטיעון מייחס ב"כ המבקש לסרטון מצלמות אבטחה שהיה בתיק החקירה, והעובדה שלא הוצג בשלב החקירה לנפגע העבירה. מקרה זה עולה כדי "התרשלות חריגה" המצדיקה פיצוי. חרף העובדה כי סרטוני האבטחה היו בידי המאשימה בתיק החקירה, נפגע העבירה עומת איתם בפעם הראשונה במהלך שמיעת עדותו בבית המשפט, באופן שבהמשך הביא את המאשימה לחזור בה מכתב האישום בעניינו של המבקש. בטיעוניו מפנה להחלטה בבקשה למעצר עד תום ההליכים מיום 21.9.22, שם קבע המותב קיומו של "כרסום ראייתי משמעותי" בראיות התביעה בעניינו של המבקש.

בטיעוניו מפנה לפסיקה תומכת.

לענין הנזקים הפנה לימי המעצר, להוצאות המשפט (5 דיונים בהם יוצג באופן פרטי במסגרת המ"ת) ובמרכז תביעתו הצביע על פגיעה במימוש זכותו הבסיסית של המבקש ללמודים, בטענה כי במשך 8 חודשים שהה במעצר בית, הפסיד את שנת הלימודים ולכן לא השלים את בחינות הבגרות ונגרם לו נזק בלתי הפיך, כלשונו. בנוסף הצביע על פגיעה בשמו הטוב של המבקש ובאינטרס הציבורי בכך שזה החש לסייע לעזרת חברו, מוצא עצמו עומד לדין במעשה פלילי. לאור אלה, עותר לפיצוי בסך של 67,929 ₪.

11. המשיבה בתגובתה (ראה מסמך מיום 6.1.25 והשלמה מיום 9.2.25) הפנתה בראש ובראשונה לכך שהמבקש לא זוכה, כי אם בעניינו הגיעו הצדדים להסכמה על חזרה מאישום. אל מול ההכרה בכך כי הליך פלילי מטבעו כרוך בנזקים, לא קמה זכות לפיצוי אוטומטי גם לנאשם שזוכה בדיון וזו שמורה למקרים מוגבלים וחריגים. בטיעוניה, סקרה את הפסיקה הנוהגת בסוגיה של פסיקת פיצויים לפי סעיף 80 לחוק, ולהלכה כי בכל הנוגע לעילה של "העדר יסוד לאשמה", הרי שנקבע כי עילה זו הינה צרה, דווקנית ומתוחמת, וכי זו תתגבש אך במקרים חריגים של זדון, חוסר תום לב, רשלנות חמורה ביותר או אי סבירות מהותית, שאינה מתקיימת בעניינו. המסד הראייתי במעמד כתב האישום היה כזה המבסס סיכוי סביר להרשעה, כאשר בפני המאשימה עמדה גרסת נפגע העבירה, שעמד על מעורבותו של המשיב בארוע ועל חלקו. לענין הסרטונים טענה המשיבה כי אכן אלו לא היו בפניה במועד החקירה של נפגע העבירה ולא הוצגו בפניו גם בהמשך, אולם גם בהיעדרם, ונוכח גרסת נפגע העבירה, היה בידי המאשימה די ראיות לביסוס כתב אישום כנגד המבקש.

כך גם לא מתקיימות הנסיבות לקביעת פיצויים בגין עילת הסל, שממילא לא נטענה באמצעות המבקש. עוד הוסיפה כי מרבית ימי המעצר היו קודם להגשת כתב האישום ולצד האמירה בדיון המעצר עד תום ההליכים בדבר "כרסום ראייתי", הרי שבית המשפט הורה על שחרור המבקש בתנאים מגבילים של ממש ובהם מעצר בית מלא, הרחקה מהמתלונן, ערבויות והפקדה. על כל אלה יש להוסיף את השיהוי בהגשת הבקשה ושיהוי זה לכשעצמו יכול להצדיק סילוק הבקשה על הסף. צורפה פסיקה לתמיכת טיעוניה.

12. בדיון בבקשה במעמד הצדדים ביום 11.2.25, חזרו הצדדים על טיעוניהם. המבקש דחה את טענת "השיהוי" בדגש על משיב קטין, חסר נסיון ונטול יעוץ משפטי וכן בטענה כי המצב הביטחוני הקשה השורר במדינה, הקשה גם הוא על הגשת הבקשה. בנוסף טען בא כוח המבקש, כי לא הייתה הצדקה ל"חזרה מאישום בהסכמה", בייחוד לאור העובדה כי התיק נסגר בעילת חוסר אשמה, וכי ראוי היה לחזור מהאישום ללא תנאים ולהביא לזיכוי. לטענתו יתכן והדברים נעשה "בכוונת מכוון" של המאשימה ותוך רצון להמנע "מזיכוי מהדהד".

דיון והכרעה

13. לאחר שעיינתי בבקשה ושמעתי את טיעוני הצדדים, אני מוצאת כי דין הבקשה להידחות.

סעיף 80א' לחוק העונשין מכוחו הוגשה בקשה זו, קובע בזו הלשון:

"משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד לאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה, או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 בסכום שייראה לבית המשפט...".

ביחס לעילה הראשונה לפיה לא היה יסוד לאשמה, על פי הפסיקה, בבוחנו חלופה זו, על בית המשפט לבוא בנעליו של התובע "הסביר" ולעמוד בצומת הדרכים שבה עמד בהגישו את כתב האישום, ולבחון בבחינה אובייקטיבית, האם הראיות שעמדו בפניו בשלב זה היו מספיקות להגשת כתב אישום (ראה ע"פ 11024/02 מנצור נ' מ"י (2003)).

וראה:

"המבחן הנדרש לקיומה של העילה הראשונה שמכוחה ניתן "להפעיל" את סעיף 80 לחוק העונשין (דהיינו שמי שזוכה-לא היה יסוד לאשמתו), הוא מבחן "התובע הסביר" ו"הסיכוי הסביר להרשעה". בהתאם לאמת מידה זו יש לבחון באופן אובייקטיבי האם לנוכח התשתית הראייתית שהיתה מונחת בפני התביעה, היה תובע סביר וזהיר מגיע למסקנה שיש מקום להגשת כתב אישום (עניין דבש, בעמ' 89; עניין בן ברוך, בפסקאות 8-9 לפסק דינה של הנשיאה, השופטת ד' ביניש). הקריטריון המנחה כאן הוא "סיכוי סביר להרשעה" (ראו בג"ץ 5699/07 פלונית נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד סב(3) 550(2008)). הנה כי כן, על מנת להיכנס לקטגוריה של העילה הראשונה המצדיקה פיצוי והחזר הוצאות, יש צורך להוכיח כי כתב האישום הוגש מבלי שהיה לו בסיס כלשהו, או שהיסוד להאשמה היה רעוע ביותר..." (ע"פ 5097/10 בוגנים נ' מדינת ישראל, פסקה 18 לפסק הדין מיום 15.1.13, דגש שלי יג.).

עיון בפסיקת בית המשפט העליון מגלה כי המקרים בהם נקבע שהוגש כתב האישום ללא יסוד לאשמה, הם נדירים ביותר, שכן על חוסר הסבירות של התנהגות התביעה, להיות קיצונית ובולטת. המדובר במקרים בהם מוגש כתב אישום ללא יסוד כלל או על יסוד רעוע באופן קיצוני, כפי שניסח זאת השופט חשין בעניין דבש (ע"פ 4466/98 דבש נ' מדינת ישראל, 22.1.02):

"נאמר אך זאת, שהמושג "לא היה יסוד לאשמה" מציר מצב קיצוני של אי-סבירות בולטת; וגם אם אמרנו כי המושג "לא היה יסוד" פורש עצמו לא אך על מקרים קיצוניים שבהם לא היה כל יסוד לאשמה אלא גם על סוגי מקרים בהם יסוד האשמה הוא יסוד רעוע... גם אז לא נוכל להרחיק לכת רב מכך."

ופסיקה ענפה מאז. בין היתר בפסק דינה של כב' השופטת נשיאת בית משפט העליון בדימוס, א' חיות: "לא למותר לציין בהקשר זה את קביעת בית המשפט בעניין דבש לפיה על אף שהמושג "לא היה יסוד סביר לאשמה" אינו פורש עצמו רק על מקרים קיצוניים שבהם לא היה כל יסוד לאשמה, מדובר באותם מקרים מובהקים שבהם יסוד האשמה הוא יסוד רעוע" [ע"פ 11024/02 מנצור נ' מדינת ישראל, בעמ' 455, 9.10.03].

14. מקרה זה אינו בא בגדרי אותם מקרים בהם התשתית הראייתית שהיתה מונחת בפני התביעה, אמורה היתה להוביל למסקנה כי אין להגיש כתב אישום בעניינו של המבקש, וזאת על אחת כמה וכמה לאחר שנשמעה בפני גם פרשת התביעה ועדות נפגע העבירה בתיק.
- בפני המשיבה עמדה גרסת המתלון שקשר את המבקש לארוע באופן שפורט בכתב האישום, כמו גם מצבו הרפואי החמור של המתלון כתוצאה מתקיפה קשה וחמורה.
- אכן, גרסתו של נפגע העבירה לא היתה חפה מקשיים, שכן תחילה מסר על תקיפה פיזית מצד המבקש ובהמשך טען כי המבקש אחז בו, כאשר האחר הלאו כן. אולם, זה המקום להזכיר כי בפני המאשימה היו הנתונים הנוספים, ובהם נפגע העבירה פונה מהמקום בניידת טפול נמרץ, הגיע לחדר הטראומה מבועת, עם סימני חבלה קשים ומשמעותיים בפניו (די היה להביט בתמונות שבתיק החקירה שהוצגו גם לפני כדי להבין מה היה מצבו). לצד כל אלה, הרי שהמבקש חזר ועמד על כך שהתקיפה נעשתה בצוותא עם המבקש. יתר על כן, גם במעמד בית המשפט, במהלך עדותו, המשיך נפגע העבירה לעמוד על גרסתו, תוך שבכאב רב תאר את חלקו של המבקש בארוע. ועוד - כתב האישום לא הוגש כלאחר יד, כי אם 4 ימים לאחר עניינו של נאשם 1 ולאחר פעולות חקירה נוספות שביצעה המשטרה. בנסיבות אלה, לא היה בהחלטה להעמיד את המבקש לדין, על בסיס התשתית הראייתית שהייתה בידי המשיבה בעת הגשת כתב האישום, משום החלטה בלתי סבירה.
- לעניין זה אפנה גם לדיון במ"י ביום 15.9.22 ולקביעת בית המשפט כי "מדובר בחשד ברף משמעותי וגבוה שהתחזק מאז". מעצר הוארך עד ליום 18.9.22, אז הוגש כתב האישום בעניינו.
15. אשר לסרטון עליו מצביע ב"כ המבקש שלא הוצג בפני נפגע העבירה בשלב החקירה, אוסיף כי הגם שראוי היה להציגו לנפגע העבירה בשלב החקירה, איני מוצאת כי מדובר בפגם היורד לשורשו של עניין וגם בהעדר פעולת חקירה זו, לא היה בהגשת כתב האישום משום החלטה בלתי סבירה. למען השלמת התמונה אציין שהסרטון אינו מתעד את התקיפה לכשעצמה, וגם לאחר שהוצג בפני נפגע העבירה במעמד שמיעת הראיות בפניי, עמד נפגע העבירה על גרסתו. המאשימה סמכה את ידה על עדות המתלון שעמד על גרסתו כאמור גם בבית המשפט. בית המשפט גם הוא יכל להתרשם מהמתלון ולא ניתן לקבוע רשלנות של המאשימה בכך שבחרה להאמין לגרסת המתלון.
16. לעניין הקביעה בדיון המ"ת מיום 21.9.22 "לכרוסם משמעותי" בראיות בעניינו של המבקש, הרי שבית המשפט קבע כי "אין בידו לקבוע מסמרות" - קבע ראיות לכאורה וכן עמד על עילת המעצר ("שנחלשה מעט") והורה על שחרור ובתנאים של מעצר בית מלאותנאים נוספים. בא כוח המבקש לא הגיש ערר על החלטת בית המשפט.
17. המאשימה חזרה בה מכתב האישום בהסכמה, בהזדמנות הראשונה לאחר שמיעת גרסת המתלון בבית המשפט, ולאחר שהוצגו שאלות בית המשפט. אני מוצאת לדחות את הטענה כלפי הייצוג שעמד למבקש דאז וכן לייחוס של "כוונת זדון" למבקשת בחזרתה מהאישום בהסכמה. הוגשה לפניי הודעה בהסכמת באת כוחו דאז ועל דעתה.

18. למען הזהירות אוסיף כי לא מצאתי כי מתקיימת גם העילה השניה הקבועה בסעיף 80, קיומן של נסיבות אחרות המצדיקות מתן פיצוי. אני סבורה כאמור כי החקירה נפתחה בתום לב, המשיבה פעלה על מנת למצות אותה, תוך שאמצה את גרסת המתלונן ועל פיה הוגש כתב האישום. לא מצאתי כי התנהלות המשיבה נגועה בחוסר תום לב או ברשלנות או כל "נסיבה אחרת המצדיקה" פיצוי בנסיבות בענייננו. למען השלמת התמונה יצוין כי עיון בפרק המבוא מלמד כי מרבית ימי המעצר היו לצורכי חקירה. המבקש כאמור נעצר ביום הארוע 11.9.22, ולאחר הגשת כתב האישום מעצרו הוארך בהסכמת בא כוחו עד ליום 18.9. בהמשך נדחו מספר דיונים כמפורט שם, לבקשת באי כוח המבקש ולא ניתן לזקוף זאת לחובת המשיבה.
- זאת ועוד, מבלי להקל ראש כלל בהשפעה ובנזקים בקיומו של הליך פלילי ובפרט בעניינים של קטינים לגביהם קיימת זהירות מוגברת, הרי שעיון בתיק המ"ת מלמד כי בקשות להקלה בתנאים שהוגשו מטעם המבקש, התקבלו. למבקש הותר לחזור באופן מלא לספסל הלימודים ביום 30.11.22, כך שבנגוד לטענות שנשמעו מטעם בא כוחו, יכל לסיים ביחד עם חבריו את שנת הלימודים. בהמשך לבקשתו אושרה גם יציאה לעבודה, ולמעשה מיום 2.2.23 היה המבקש נתון במעצר בית לילי בלבד.
19. ולפני סיום, יש ממש בטענת המשיבה לעניין השיהוי בהגשת הבקשה, שעל פניו לכשעצמו יכול היה להביא לבחינה של דחייה על הסף של הבקשה. הבקשה שבנדון הוגשה ביום 13.11.24 בחלוף כשנה וחצי מהמועד בו חזרה המאשימה מכתב האישום, ללא כל נימוק משכנע, לעניין הגשת הבקשה בשיהוי ניכר [ראה בין היתר] פ"פ 2255/15 אגבריה נ' מדינת ישראל (22.3.16)], ויש בכך טעם לפגם נוסף, גם אם לא מצאתי לדחות את הבקשה על הסף וזו כאמור נבחנה לגופה.
- נוכח כל האמור לעיל, דין הבקשה להידחות.
- נוכח גילו של המבקש היום ובעת ניהול ההליך ובשבתי כבית משפט לנוער, לא מצאתי להעתר לבקשת המשיבה להטלת הוצאות.
- העתק החלטה יועבר לב"כ הצדדים.
- החלטה ניתנה ביום 09 מרץ 2025, בהעדר הצדדים. עותק מותר בפרסום ניתן היום כט' ניסן תשפ"ה 27 אפריל 2025.